



oboselii și a vinului intensifică aburul bălții, tulburând mintea celui ce repetă o vreme „Sunt lucid!”, dar până la urmă se abandonează fantasmelor. Fantasme care-și vor păstra ambiguitatea pentru că lasă impresia că ele există independent și în universul altei minți, bolnavă mai de demult. Este vorba de personajul gușatului din nuvelă, metamorfozat în film într-un ins încremenit într-o infantilitate veșnică, mistuit de o dragoste perpetuă pentru contesa dispărută căreia i se substituie, îmbrăcându-i hainele și imitându-i gesturile în oglindă. În oglinda în care se va dedubla și intrusul, căpătând brusc identitatea locotenentului mire asasin, preluându-i destinul printr-un plonjeu psihic. O regresie în timp împletită însă cu anticiparea a ceea ce va să se întâmple o dată cu împărțirea averii. Disoluția unei



Ilinca Goia în *Aranca* după Cezar Petrescu

lumi din a cărei ruină prăfuită se-nfruptă cerșetori ai sorții, panoramați într-o îmbrățișare finală înglobând și întinderea de apă care înghite totul.

Dacă regizorului îi revine meritul esențial al acestui decupaj inspirat, cu reflexe reverberante provocate de simbolicele existențe crepusculare, prezentate într-o discretă viziune de **art nouveau** datorată scenografilor Carmen

și Gheorghe Rasovsky, tandemul experimentat al operatorilor Viorei Sergovici senior și junior (vezi „Domnișoara Christina” în regie proprie) a contribuit creator la transferarea asupra imaginii a funcției magice a cuvântului. Elaborând o alchimie specială a compunerii cadrelor (în interioare, de un anume teatralism bine temperat!) și organizării perspectivei, a comprimării spațiilor și dilatării detaliilor, a folosirii filtrelor, s-a născut o suprarealitate fictivă. Exaltând parametrii realității obiective s-a obținut o veridicitate relativă a pseudo-realității fantastice. Întâmplările abia auzite transformându-se în amintiri închipuite, apropiate într-un amestec de flash-back și flash-forward, marcând ruptura definitivă cu logica. Un joc dement, un joc demoniac.

Un pariu câștigat pentru TVR. ■

Clipa de eternitate

Receptat în epoca interbelică drept **modern**, considerat apoi **desuet**, Jean Giraudoux revine în atenția opiniei publice teatrale fiind taxat ca **foarte actual** în anii '70. Din această perioadă datează și montarea de televiziune prezentată astăzi sub genericul „Restituiri”: **Odine**, 1974, adaptarea și regia: Tudor Mărăscu. Bineînțeles, timpul și-a pus pecetea, dar – culmea – a lucrat în spiritul viziunii globale, învâluind basmul fantezist într-un abur de ridicolă nostalgie după inocența pierdută.

Ambianța suav-butaforică (scenografia: Dumitru Georgescu) înrudește acest spectacol cu filmul lui Ion Popescu-Gopo „De-aș fi... Harap Alb” (1965). De altfel, modul condițional s-ar potrivi de minune și protagonistei Violeta Andrei, recomandată pentru rolul Ondinei de factura aparte a talentului ei, etalat copios în registre contrastante: de la exaltarea îndrăgostitei la prima vedere până la indiferența simulată a soției ultragiante. Totul, învâluit într-o boare de mister datorată condiției speciale a personajului, seducătoare nimfă subacvatică.

Personajul Ondinei l-a atras în secolul trecut pe romanticul Fouqué La Motte, care a adus-o la suprafață din adâncurile mitologiei scandinave. Cu vocația sa recunoscută de adaptor, Giraudoux a preluat laitmotivul acestei sirene, asociindu-i temei sale obsesive: dezbinarea unei perechi menite să întruchieze dragostea adevărată naște

ură, iscă răzbunare, împinge la crimă. Propulsat în sfera simbolică a idealului absolut, conflictul se desfășoară la granița dintre sacru și profan, și este meritul regiei de a fi găsit și menținut pe tot parcursul spectacolului nota de fină ironie prin care însuși autorul își amendează abuzul de inventivitate verbală. Perfidele metafore și insidioasele epitete ornante se iau la întrecere cu anacronismele fel de fel în savuroase replici a căror prețiozitate juvenilă sporește farmecul interpreților ce le rostesc. Unii dintre ei dispăruți, alții imortalizați la o vârstă incredibil de fragedă. Cu a sa stranie închietudine, Emil Botta conferă stranie verosimilitate grijului și intolerantului rege al Ondinilor, evoluând într-o fascinantă ubicuitate de grandios iluzionist intermundan.

Datorită cuplului Valy Voiculescu-Pepino – Ernest Maftעי, părinți adoptivi ai eroinei capătă aerul unei jovialități irepresibile. În reflex, cuplul regal Dana Comnea – Octavian Cotescu se ascunde în spatele cvasi-sobrietății. De mare eleganță și rafinament, în cazul reginei care îi dă sfaturi tinerei sfâșiate de contradicții. De umor mucalit, în cazul monarhului ce-și permite glume nevinovate. Peter Paulhofer se identifică în mod surprinzător cu impozantul cavaler rătăcitor conștient de postura sa continuu penibilă, mai întâi din cauza acceptării rapide a avalanșei de elogi și aprecieri flatante, apoi din cauza celei de a doua trădări – revenirea la dragostea dintâi. Ignorându-i nepământenei eroine sacrificiul suprem, nimicnicia opticii sale de bărbat obtuz confirmă diagnosticul

„explicat” de către regină Ondinei: „Tu ești Lumina, el a iubit o blondă. Tu ești Grația, el a iubit o ștregăriță. Tu ești Aventura, el a iubit o aventură...”

Această mare aventură televizivă se deschide printr-un frumos moment incantatoriu în care fiecare personaj vine la rampa micului ecran prezentând-o anticipat pe trăsnița fecioară imprevizibilă, capricioasă, dar mereu pură. Aspirând spre absolut cu orgoliul salvatorului, învinsă în bătălia iubirii de o oarecare brună, căreia Tamara Crețulescu îi împrumută un chip fermecător, de tenace apărătoare a dreptului la fericire al celor de pe Pământ.

În imaginea datorată lui Constantin Lungu se remarcă arta portretului, a prim-planurilor (vezi, de exemplu, un aproape irecognoscibil Tocilescu, imberb cu... barbă!). Ștefan Radoff și Mircea Anghelescu slujesc cu destoinicie completul de judecată invitat să decidă vinovatul în acest neobișnuit triumfi marital. Despre care se mai pronunță și alte personaje, mai mult sau mai puțin „legendare”, interpretate de Doina Patrichi, Zephi Alșec, Virgil Ogășanu, Radu Vaida, Ovidiu Schumacher, Mircea Cosma.

Mrejele năvodului lansat de această **Odine** acum mai bine de douăzeci de ani încă te mai prind pe „tărâmul fermecat”, „domeniul ilogicului și fanteziei”, „eden reconstituit” ori „clipă de eternitate” – după cum Giraudoux visa să-i fie teatrul. ■